

3. StratCom COE. War on All Fronts: How the Kremlin's Media Ecosystem Broadcasts the War in Ukraine. URL: <https://stratcomcoe.org/publications/war-on-all-fronts-how-the-kremlins-media-ecosystem-broadcasts-the-war-in-ukraine/301> (дата звернення: 03.03.2026р.).

4. World Health Organization. Communicate early/WHO emergency communication principles. URL: <https://www.who.int/about/communications/timely/communicate-early> (дата звернення: 03.03.2026р.).

УДК 004.056:355:025.5

Горішна О., доктор філософії у галузі Освіта/Педагогіка; Якимів В.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

***Анотація.** У тезах досліджується проблема забезпечення захисту документно-інформаційних комунікацій в умовах воєнного стану. Розглянуто роль документно-інформаційних систем у діяльності державних установ та організацій, визначено основні загрози їх функціонуванню в умовах війни, зокрема кібератаки, інформаційні диверсії та руйнування інформаційної інфраструктури. Проаналізовано сучасні підходи до забезпечення інформаційної безпеки та захисту документної інформації. Підкреслено необхідність комплексного використання технічних, організаційних та правових заходів для забезпечення стабільності функціонування документно-інформаційних комунікацій.*

***Ключові слова.** документно-інформаційні комунікації, інформаційна безпека, кібербезпека, війна, електронний документообіг, захист інформації.*

Horishna O., Ph.D. (Ped.); Yakymiv V.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

THE PROBLEM OF PROTECTION OF DOCUMENTARY AND INFORMATION COMMUNICATIONS IN WAR CONDITIONS

***Abstract.** The thesis examines the problem of protecting documentary and information communications in conditions of war. The role of document and information systems in the functioning of state institutions and organizations is analyzed. The main threats to their operation are identified, including cyberattacks, information warfare, and destruction of information infrastructure. The study highlights key approaches to ensuring information security, such as the use of modern cybersecurity technologies, data backup systems, secure communication channels, and regulatory support. It is emphasized that effective protection of documentary and information communications is a crucial factor in maintaining the stability and resilience of institutions in crisis conditions.*

***Keywords.** documentary and information communications, information security, cybersecurity, war, electronic document management, data protection.*

У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства документно-інформаційні комунікації відіграють ключову роль у діяльності державних установ, організацій та підприємств. Саме через них здійснюється створення, оброблення, зберігання та передавання документної інформації, яка лежить в основі управлінських рішень і забезпечує функціонування різних сфер суспільства. Крім того, документно-інформаційні комунікації формують єдиний інформаційний простір і сприяють налагодженню ефективної взаємодії між соціальними інститутами [1].

Стрімкий розвиток інформаційних технологій суттєво трансформував характер документних комунікацій. Сьогодні в більшості організацій активно використовуються електронні системи документообігу, цифрові архіви та автоматизовані інформаційні системи. Це дозволяє значно пришвидшити обмін інформацією, підвищити ефективність управління

та оптимізувати робочі процеси. Водночас цифровізація породжує нові виклики, пов'язані із забезпеченням захисту інформації та безпеки документних ресурсів [2].

Проблема захисту документно-інформаційних комунікацій особливо загострюється в умовах воєнних конфліктів. Війна ведеться не лише на полі бою, а й в інформаційному просторі, де активно застосовуються засоби інформаційного впливу. До них належать кібератаки, поширення дезінформації, маніпулювання даними та спроби дестабілізації роботи інформаційних систем, зокрема державних ресурсів [3].

Однією з найбільш суттєвих загроз у таких умовах є кіберзлочинність. Кібератаки можуть мати різні цілі: від викрадення конфіденційної інформації до блокування доступу до важливих даних або їх навмисного спотворення. У результаті таких дій може порушуватися діяльність установ і організацій, що негативно впливає на управлінські процеси та прийняття рішень [4].

Окрім кіберзагроз, серйозною проблемою залишається фізичне знищення або пошкодження інформаційної інфраструктури. У ході бойових дій можуть бути зруйновані сервери, архіви, комп'ютерна техніка та мережеві комунікації. Це створює реальну небезпеку втрати значних обсягів документної інформації, яка є важливою не лише для поточної діяльності державних органів, а й для збереження історичної пам'яті [5].

У зв'язку з цим особливого значення набуває питання збереження документної інформації. Одним із ефективних рішень є використання резервного копіювання та хмарних технологій. Розміщення копій даних у віддалених дата-центрах або хмарних сервісах дозволяє забезпечити доступ до інформації навіть у разі пошкодження основних систем [6].

Важливу роль у захисті документно-інформаційних комунікацій відіграють сучасні засоби криптографічного захисту. Використання шифрування, електронних цифрових підписів і багатофакторної автентифікації дає змогу гарантувати конфіденційність, цілісність і достовірність електронних документів. Це суттєво знижує ризики несанкціонованого доступу до інформації [7].

Не менш важливим є нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки. В Україні діє низка законодавчих актів, які регулюють питання захисту інформації та функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем. Зокрема, ключове значення мають закони України «Про інформацію» та «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», що визначають основні принципи роботи з інформаційними ресурсами [8].

Окрему увагу слід приділити людському фактору. Рівень інформаційної культури користувачів безпосередньо впливає на безпеку інформаційних систем. Працівники повинні знати основні правила кібербезпеки, розуміти потенційні загрози та дотримуватися вимог щодо захисту інформації. Саме тому навчання персоналу є важливим елементом загальної системи захисту документної інформації [9].

Отже, захист документно-інформаційних комунікацій в умовах війни є складним і багатогранним завданням. Воно потребує комплексного підходу, що включає використання сучасних технологій, удосконалення законодавства та підвищення рівня інформаційної культури. У сучасних реаліях війни надійний захист документної інформації є важливою передумовою стабільного функціонування держави та збереження її інформаційних ресурсів.

Джерела та література

1. Калакура Я. С. Документознавство : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
2. Слободяник М. С. Документно-інформаційні комунікації в сучасному суспільстві: монографія. Київ : КНУКіМ, 2020. 312 с.
3. Почепцов Г. Г. Інформаційні війни та інформаційна безпека: монографія. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 256 с.
4. Кібербезпека та захист інформації: навч. посіб. за ред. О. В. Баранова. Київ : НАДУ, 2021. 376 с.

5. Архіви України в умовах воєнного стану : аналіт. доп. Київ : Державна архівна служба України, 2022. 120 с.
6. Cloud Computing Security in Modern Information Systems. New York: Springer, 2020. 250 p.
7. Stallings W. Cryptography and Network Security : Principles and Practice. 7th ed. Boston : Pearson, 2017. 768 p.
8. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 22.03.2026).
9. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр> (дата звернення: 22.03.2026).

УДК 930.253

Гумен Ю., канд. істор. наук, доц.; Голован Н.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

***Анотація.** Досліджено основне функціональне призначення державної архівної служби України, розглянуто види інформаційної діяльності державних архівів, які орієнтовані на забезпечення користувачів ретроспективною достовірною документальною інформацією. Згруповано інформаційну діяльність державних архівів в чотири блоки: одержання інформації; використання інформації; розповсюдження інформації; зберігання інформації. Розглянуто функціональне призначення кожного з них. З початком повномасштабного вторгнення рф постала нагальна потреба збереження архівної інформації, адже архіви є важливим інструментом збереження історичної пам'яті, протидії маніпуляціям, захисту національної ідентичності та державності.*

***Ключові слова:** державні архіви, інформаційна діяльність, Національний архівний фонд, документи, архівна інформація*

Humen Yu., Ph.D. (Hist.), Assoc. Prof.; Golovan N.

Ternopil Ivan Puluja National Technical University, Ternopil, Ukraine

INFORMATION ACTIVITY OF STATE ARCHIVES IN WAR CONDITIONS

***Abstract.** The main functional purpose of the state archival service of Ukraine was studied, the types of information activities of state archives, which are aimed at providing users with retrospective reliable documentary information, were considered. The information activity of state archives is grouped into four blocks: obtaining information; use of information; dissemination of information; storage of information. The functional purpose of each of them is considered. With the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation, there was an urgent need to preserve archival information, because archives are an important tool for preserving historical memory, countering manipulation, and protecting national identity and statehood.*

***Keywords:** state archives, information activity, National Archive Fund, documents, archival information*

Державна архівна служба України (Укрдержархів) створена у грудні 2010 р. та належить до центральних органів виконавчої влади. Основним функціональним призначенням Укрдержарху є: організація формування Національного архівного фонду, забезпечення реалізації державної політики у сфері архівної справи та діловодства; формування та забезпечення функціонування державної системи страхового фонду документації; міжгалузєва координація з питань, що належать до компетенції Укрдержарху. Координацію діяльності Укрдержарху Кабінет Міністрів України через Міністра юстиції [2; 3].